

ACC. N:R. 6057:1-7.

Landskap: Halland Upptecknat av: Bror Jansson
Härad: Hök Adress: Skottorp
Socken: Västorp Berättat av: Nils Johansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1878 i Fälöd, Västorp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör Pokkaske-
bränning sid 1.
Kylingen -" - 7.

Skriv endast på denna sida!

7 sid.

ACC. N:R. 6057Landskap: HallandUpptecknat av: Proor JanssonHärad: FläkAdress: SkattorpsSocken: VästorpBerättat av: Nils JohanssonUppteckningsår: 1939Född år 1878 i Hålede, VästorpLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVPottaskebränning.

På mitten av 1880 talet pågick ännu pottaskebränning i Hålede i Västorps socken. Närmare bestämt var det hos lantbrukaren Johannes Larsson i Hålede. Bönderna hade pottaskebränningen som binäring och behövde väl förtjäna något extra, då de flesta hade bara små skobeställe.

Endast stora bokträ användes till pottaskebränning, små trä blev det nästan ingen aske av. Bokträden, som man tog, voro 2.-2,5 alna i genomskärning och 100 års bokar. Många av träden

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6057

Landskap: Halland

Upptecknat av: Per Jansson

Härad: Hök

Adress: Skuteryp

Socken: Vätteryd

Berättat av: Nils Johansson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1878 i Hålede, Vätteryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var ihåliga, och inte så sällan kunde
 man hitta bisvärmar i träden. När
 träden hade fått sågades de i "6 alna
 länge" och pillades ihop i hägar. En
 150 baker användes till bränning varje
 år. Eftersom man inte kunde köra
 till de platser, där träden stod, brän-
 des de på samma plats, där de stod. Hesta-
 delar var de över stubben, man lade
 bunkarna.

Sedan man fått träden och
 fått dem i bunkar, skedde bränning-
 en. Flest vintern till men på maj
 bränningen, och Bengt Olsson och hans

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6057Landskap: HälslandUpptecknat av: Bron JanssonHärad: FlökeAdress: SkattorpSocken: VättrypBerättat av: Nils JohanssonUppteckningsår: 1939Född år 1878 i Hälsör, VättrypLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
3 ARKIV

Söner skada för detta. Det var tre, som arbetade vid bränningen, men endast karlar. Allt bränna potlaska var minnen inte något makligt göra, så några fruntimmer kunde vara med, säger berättaren. Varje fyr tog 4-5 dagar, innan den blev uppbränd. Då endast aska var kvar av ekbunkarna, samlades den ihop och lades i säcker för att sedan brännas på nytt (vålningen).

Efter bränningen kom turen till vålningen. Askan, som hop samlats efter bränningen, lades i vålorna och brändes så om igen. En våla såg ut

Skriv endast på denna sida!

6057

ACC. N:R.

Landskap: Halland

Upptecknat av: P. Jansson

Härad: Håh

Adress: Skottorp

Socken: Vålarp

Berättat av: Nils Johansson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1828 i Håh, Vålarp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

siksom en bakugn. Vid gavlarna hade
 uppstaplats stenar till att bränna upp ek-
 storkarna på. Sedan askan lagts på mar-
 ken, lade man sten vid gaveländarna ^{av trä}, och hela
 välan såg ut som en stor ugn av storkar,
 sedan den gjorts i ordning. Storleken på
 välan var ungefär 8 alnar lång, 6 alnar
 bred och 1,5 alnar hög. Den skulle vara
 belägen på tor mark, annars gick det
 inte bra att bränna, någon gång hände
 det, att välan måste flyttas, då den lagts
 på sumpig mark. Bränningen i välan
 tog 3-4 dagar, och den brände både dag
 och natt under den tiden. Vid vålorna

Skriv endast på denna sida!

6057

ACC. N:R. _____

Landskap: Skåne Upptecknat av: Pova Jansson
 Härad: Hörs Adress: Skattorp
 Socken: Vättnäs Berättat av: Nils Johansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1878 i Håleds, Vättnäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

använde man också endast manlig arbets-
kraft.

Efter bränningen i våren
var pottasken färdig. Askan var nu en
hård massa, och den bröts sönder
i stycken och förvarades sedan i säckar.
De hårda, gråa bitarna, som man ju,
använde man till tvättämne, och gjn-
de ingenting vid dem, sedan de brutits sö-
nder i våren. De, som brände pottaska,
körde själva ut med sin produkt och sål-
de den (en del till städerna). Bränningen
av pottaska och våningen slutade för året
den 1 mars eller den förste april.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6057

Landskap: Halland Upptecknat av: Poor Johann
Härad: Fläk Adress: Skattarp
Socken: Västorp Berättat av: Nils Johansson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1878 i Fläk, Västorp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Något namn på de personer, som sysole-
de ^{med} pottaskebränning fanns inte. Betäl-
ningen för pottaskan var mycket ringa
och pottaskebränning var ett väldigt
stäreris med skog, säger berättaren, det
hade blivit mera betalt för veden. Säger
och sägor berättades i massor vid pott-
askebränningen, men de ha glömts bort nu.
Vanligt samtalsämne var snibbe stugas
kärning, och "grötta" var så uppligt rid-
da för henne.

Skriv endast på denna sida!

6057

ACC. N:R.

Landskap: Halland

Upptecknat av: Bror Jansson

Härad: Slök

Adress: Skattung

Socken: Västarp

Berättat av: Nils Johansson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1878 i Håleb, Västarp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVMylingen.

Mylingen det var en person, som i
 ofreds-tider begravts levande och, som efter
 sin död inte fick fred i sin grav. De
 flesta mylingarna utgöres av personer,
 som steds i snapphane-krigen. Mylingar-
 na skrek så utdeles hemskt, och "glötte"
 voro mycket rädda för dem.

Skriv endast på denna sida!

Nils Johansson nu boende i Ydermossa i Västneps socken, är född den 3 juli 1878 i Hålebo i samma socken. Han har alltid bott i trakten och är därför väl förkyllt med seder och arbetsliv i trakten. Nu innehar han lantbruk i Ydermossa och sköter sitt arbete själv, Han är ungekarl och ensam på sitt ställe. Johansson är mycket pratsem men har mycket att göra, och därför får man inte så mycket tillfälle att tala med honom, som man skulle vilja. Själv tror han inte precis på spöke eller troll men säger, att han i barndomen var väldigt rädd för dem.